

UZASADNIENIE

J. W. (1) i J. W. (2) wystąpili przeciwko ZUS – (...) Oddział w Ł. z powództwem obejmującym 9 roszczeń pieniężnych sformułowanych w punktach od 1a do 1i pozwu. W uzasadnieniu pozwu podali, że pozwany dokonuje „potrąceń ze świadczeń emerytalnych powodów bez tytułów wykonawczych (...), rażąco naruszając dobra osobiste powodów”. W związku z powyższym powodowie sformułowali szereg (9) roszczeń pieniężnych o zapłatę odszkodowania i zadośćuczynienia pieniężnego (w tym za śmierć D. W.). Podali, że od grudnia 2016 roku prowadzona jest egzekucja ze świadczenia emerytalnego przysługującego J. W. (2), a z kolei od listopada 2018 roku prowadzona jest egzekucja z analogicznego świadczenia przysługującego J. W. (1). Powód podano podniósł, że jest „jedynakiem zadreżonej egzekucjami D. W.”.

W dalszym piśmie procesowym powodowie doprecyzowali, że pozwanym w sprawie jest ZUS z siedzibą w W. a nie (...) Oddział ZUS w Ł..

(pozew k. 4-7, pismo procesowe powodów k. 35)

W odpowiedzi na pozew pozwany ZUS wniósł o oddalenie powództwa – wskazując na przedawnienie roszczeń powodów oraz na brak bezprawności działania strony pozwanej.

(odpowiedź na pozew - k. 38-43)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

D. W. (1) zmarła w dniu 26 października 2009 roku.

(kopia odpisu aktu zgonu – k. 235 załączonych akt emerytalnych D. W.)

W stosunku do D. W. na skutek skierowanego do ZUS wezwania komornika sądowego z 9 kwietnia 2003 roku było prowadzone postępowanie egzekucyjne z jej świadczenia emerytalnego – do daty zgonu uprawnionej.

W stosunku do J. W. (2) została wszczęta egzekucja ze świadczenia emerytalnego na skutek wezwania komornika sądowego z dnia 16 czerwca 2014 roku oraz późniejszych dalszych wezwań innych organów egzekucyjnych.

W stosunku do J. W. (1) została wszczęta egzekucja ze świadczenia emerytalnego na skutek wezwania komornika sądowego z dnia 15 grudnia 2018 roku oraz późniejszych dalszych wezwań innych organów egzekucyjnych.

Egzekucja z wyżej wymienionych świadczeń emerytalnych powodów jest prowadzona nadal - ZUS nie został poinformowany przez organy egzekucyjne o całkowitym zwolnieniu świadczeń emerytalnych powodów od zajęcia.

(okoliczności niesporne, pozew k. 5 odwrót, załączone akta emerytalne powodów i D. W.)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W pierwszej kolejności wskazać należy na kwestię natury proceduralnej – wprowadzie pozwany zakład jest państwową osobą prawną, jednakże w sprawie niniejszej, z uwagi na brzmienie art. 12 ust. 3 i 4 ustawy o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 15 grudnia 2016 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 2261) nie zachodzi obligatoryjne zastępstwo procesowe pozwanego przez Prokuraturę Generalną RP, gdyż wartość przedmiotu sporu jest niższa niż 5.000.000 zł, a użyte w końcowej części art. 12 ust. 4 ustawy sformułowanie mówiące o sprawach „w których wartość przedmiotu sprawy przekracza kwotę 5 000 000 zł” należy odnosić także do punktu 1 tego przepisu, dotyczącego spraw rozpoznawanych przez sąd okręgowy jako sąd pierwszej instancji (por. uzasadnienie wyroku SN z dnia 23 października 2020 r., I CSK 689/18 i wyrażony tam pogląd prawny, który sąd rozpoznający sprawę niniejszą podziela).

Z uwagi na treść 118 k.c. w zw. z art. 442¹ §1 k.c. podniesiony przez pozwanego zarzut przedawnienia roszczeń powodów jest zasadny w odniesieniu do roszczeń z punktów 1c, 1d, 1e i 1i związanych ze śmiercią D. W., która miała miejsce w 26 X 2009 roku – niezależnie od tego, jakie zdarzenie było przyczyną śmierci tej osoby, musiało ono mieć miejsce najpóźniej w dniu 26 X 2009 roku, a skoro tak, to 10-letni termin przedawnienia roszczenia deliktowego wynikający z końcowej części art. 442¹ §1 k.c. upłynął najpóźniej z końcem 2019 roku, wobec czego w dacie złożenia pozwu w sprawie niniejszej wyżej wskazane roszczenia powodów były już przedawnione.

Przede wszystkim jednak wszystkie roszczenia powodów zgłoszone w pozwie podlegają oddaleniu jako bezzasadne, a to dlatego, że powodowie nie przywołali w pozwie żadnych działań lub zaniechań strony pozwanej, które można byłoby uznać za niezgodne z prawem wykonywanie władzy publicznej (art. 417 §1 k.c.) lub wyrządzenie szkody z winy organu osoby prawnej (art. 416 k.c.) czy też zawinione wyrządzenie szkody powodom przez pracowników ZUS (art. 430 k.c.). Powodowie upatrywali bezprawnego działania strony pozwanej w dokonywaniu potrąceń z należnych im (a wcześniej D. W.) świadczeń emerytalnych – w toku postępowania egzekucyjnego. Działanie takie nie było żadną miarą bezprawne, skoro z załączonych akt emerytalnych powodów i D. W. wynika, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych potrącał ze świadczeń emerytalnych przysługujących tym osobom należności na rzecz wierzycieli w toku postępowań egzekucyjnych sądowych i w administracji, w oparciu o wezwania kierowane do ZUS w tych sprawach przez uprawnione do tego organy egzekucyjne. Stosownie do przepisów K.p.c. oraz ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji z dnia 17 czerwca 1966 r. (tekst jedn. Dz.U. poz. 1427 z 2020 roku) ZUS jako podmiot zobowiązany do wypłaty określonych świadczeń pieniężnych na rzecz dłużników, co do których została wszczęta egzekucja sądowa i administracyjna, nie był uprawniony do weryfikowania tego, czy istnieją i jaką treść mają tytuły wykonawcze, na które powoływały się uprawnione organy egzekucyjne – był związany wezwaniem kierowanym do niego przez te organy. Skoro takie wezwania w sposób niesporny był kierowane w okresie objętym pozwem (co potwierdzili także pozwani w pozwie) i zajęcia nie zostały uchylone do chwili obecnej przez organ egzekucyjny (co również jest niesporne w niniejszej sprawie), to ZUS nie był uprawniony do niewykonania wezwań organów egzekucyjnych.

Wywody powodów dotyczące rzekomego nieistnienia zobowiązań (cywilnoprawnych, podatkowych, etc.) mających mieć swoje źródło w obowiązkach związanych z prawem użytkowania wieczystego nieruchomości przy ul. (...) w Ł. nie mają w sprawie niniejszej znaczenia – z uwagi na podaną wyżej zasadę związania dłużnika zajętej w postępowaniu egzekucyjnym wierzytelności (w tym przypadku dłużnikiem tym jest ZUS) skierowanym do niego wezwaniem do dokonywania potrąceń na żądanie organu egzekucyjnego. Powodowie nie twierdzili, że potrącenia te były dokonywane w wysokości nie odpowiadającej wysokości wezwań organów egzekucyjnych. Okoliczności związane z nieistnieniem obowiązków stwierdzonych tytułami wykonawczymi powodowie powinni podnosić w ramach postępowania przeciwegzekucyjnego (art. 840 k.p.c.) i analogicznego postępowania w ramach egzekucji w administracji (art. 33 ustawy o egzekucji w administracji). Zarzuty dotyczące rzekomego nieistnienia tytułów wykonawczych również powinny zgłaszać do organów prowadzących egzekucję.

Dodać należy, że powodowie nie wykazali także w żaden sposób istnienia związku przyczynowego między jakimkolwiek działaniem lub zaniechaniem pozwanego a śmiercią D. W..

Z tych względów powództwo podlegało oddaleniu w całości.

O kosztach procesu sąd orzekł na podstawie art. 98 §1 i §1¹ k.p.c. w zw. z art. 102 k.p.c. obciążając powodów jedynie częściowo kosztami zastępstwa procesowego strony pozwanej, tj. w zakresie ¼ tych kosztów, wraz z odsetkami za opóźnienie od daty uprawomocnienia się wyroku. Wartość przedmiotu sporu w zakresie roszczeń J. W. (2) wynosi 576.173,48 zł, co przy minimalnej przewidzianej stawce wynagrodzenia pełnomocnika będącego radcą prawnym oznacza wynagrodzenie w kwocie 10.800 zł – powoda obciążono obowiązkiem zwrotu pozwanemu 25% tej kwoty (2160 zł). Z kolei przedmiotu sporu w zakresie roszczeń J. W. (1) wynosi 133.693,94 zł, co przy minimalnej przewidzianej stawce wynagrodzenia pełnomocnika będącego radcą prawnym oznacza wynagrodzenie w kwocie 5.400 zł – powódkę obciążono obowiązkiem zwrotu pozwanemu 25% tej kwoty (1080 zł). Przesłanką obciążenia powodów

jedynie częścią kosztów procesu była ich sytuacja majątkowa i możliwości zarobkowe, opisane w pozwie i załącznikach do niego.

ZARZĄDZENIE

Odpisy wyroku wraz z uzasadnieniem i pouczeniem o terminie 2 tygodni na złożenie apelacji przesłać każdemu z powodów.

Dnia 19 I 2021 roku